

da so te oblastnije večinoma uradniki, kateri so narodnim zahtevam nasprotni in sklepajo tako, kakor se jim od zgoraj namigne, in da večina njih niti deželnih jezikov ne zna.

Če bi imeli biti merodajne te oblastnije, potem lahko rečem, da ne dosežemo nikdar narodne ravnopravnosti.

Edini merodajni faktor v tem vprašanju je narod in so njegovi zastopniki, in ta faktor zahteva odločno izvršitev opetovano omenjenih resolucij, in tega faktorja visoka vlada nima in ne sme prezirati.

Na to je bil gospod minister še precej hud in je protestoval proti izrazu, da njegov odgovor pravici v obraz bîje, ker on nima navade postavam v obraz biti.

Poročevalec, bivši minister Jireček, je na to stopil popolnem na stališče poslanca dr. Tonklija in je poudarjal, da stoji on na odločbi §. 19. temeljnega zakona, da imajo Slovenci pravico zahtevati izvršitev narodne ravnopravnosti, da oni to odločno po postavni poti tirjajo in da je skrajni čas, da se visoka vlada na njih opravičene in pravične želje in zahteve ozira. — O seji 31. dne pret. meseca prihodnjič.

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

„Zakaj vaših konj o početku meteža niso odgnali iz stepe? — gotovo je kdo pasel jih in pazil ná-nj, ne?“

„Kedó pase in pazi na naše tabune?! — ali imamo mi ljudi toliko, kolikor je v Poljski jih? — ali imamo mi, kakor vi, gospodje, poslušnike in izmed svojih ljudi o vsaki potrebi stražnike in pristave? — Naše blago se svobodno sprehaja po polji; vole, krave in ovce smo zajeli na večer, ker je vse to paslo se blizu dóma; ali na konje in njih otetje ni bilo mogoče ni pomisliti. Radi se zgubé kam dalje od hutora, a ko se razgrejejo (pomislite, svobodno blago), ni mogoče znati, kam se zapodé! — Tako je gotovo tudi moj tabun zmotil se danes! Uže so bilo v bližnji stepi postrigli travo; za lepšo pašo in vsled svoje preširnosti so konji gotovo odšli daleč od doma, a vstala je tako nenadoma vijavica in po dnevi, kakor poletnem, poknila je, da se tako izražam, sv. Trijeh Kraljev zima. Kako bi jaz ne ginil o svojem uboštvi!“

„Čudovito je vsekako to“ — dejal sem — „ker konji sami o početku bure niso pobegnili izpod milega neba do svojih znanih ograd!“

„Morali bi, gospod, uvažati“ — odgovoril je starec, „da je popreje bura dolgo časa zvižala se zdaj s te, zdaj s te strani, méla je in igrala s snegom tako, da ni bilo še zašlo solnce, uže je stemnilo se popolnoma. Ta nestanovitna bura je gotovo zmotila konje. Ko hitro so krenili na napačno stran, morali so do céla zabloditi naposled. Kako bi se vrnil domov z neznane strani? Naš hutor je razgrnjen okrog po stepah, to ni tako, kakor kakova krtina tam na vrti. Uže nekočkrat sem stopil venkaje — na dvorišče, in preveril sem se, da bura brije sè zahoda na vshod; če konji zgubé trag, idó za buro; tudi moji se zmotijo zdaj delj od svojega doma, zdaj podé se v divjejšo stepo; če jih ne podere utrujenost in mraz, potonili bodo v globokem morji.“

„Nu, dejal sem — to ni res, da bi cel tabun utonil v morji!“

„Pa zakaj ne?!“ — začudil se je starec. — „Podoba kaže, da malo poznate, gospod, tukajšnje stepe in buro, ki po njih razsaja; ne le o taki snežici, kakoršna je danes, ali sredi leta mnogokrat divjajo tako hudo vihuri in sè stepne zemlje dvigajo prah tako, da otemni najjasnejši dan. O takih neprilikah zbog celih oblakov padajočega praha ni videti oplassenih konj, ki vratove lomijo jarkom ob strme obrove, ali pa raz skale padajo v morje. Cele črede ovec često poginejo tako. Kedar se bura žene v morje, ni mogoče upreti se nje sili; prah, bura in morske pene prikrivajo mejo med ledom in morjem; razdraženi valovi vhaajo na stepo pred oslepljeno čedo, a če le ena ovca plane v morje, tudi druge poskačejo vá-nj, — zá-njo, da je mnogokrat čubán (vol), ki se brani, nenadoma, kakor bi ga pihnil kedo, v morskem žrelu.“

Ta čudni obraz stepne bure je prosnil me tako, da sem umolknil. Starec je v tem osvobojen razpletene razgovora, ki sem bil začel ga jaz, da ni bilo treba razkrivati mu svojih skrbí in bojazni, — starec je vzdihal glasno in sam sebi obrazil razne netješilne gotovosti svoje nesreče. Staruha ga je zopet ogovorila:

„Govoriš, ded, kakor bi bil kak vedež, ali le sam sebi rišeš zlo, da še hujši razboleš se. Saj so dečaki odpeljali se za tabunom; gotovo najdejo trag za konji in gotovo jih vrnejo domú!“

„Gorjé meni, kaj mi je do take potjehe!“ — vskril je starec z glasom — ne ganljivejšim, nego je doslé imel ga, in lahko je človek slišal, kako je tajno ihtel v prsih: „dečaki mi o tej priliki delajo več skrbi, nego kaj družega! — zgube ne odvrno, sami pa zamán poginejo.“

„A zakaj bi poginili?! — Saj je tudi ta tuji gospod bil na tej strani, a je pogodil, ter prišel do nas. Naši so v svoji znani stepi.“

„Ni tuje, ni domače stepe o takem meteži pod milim nebom! — Kaj pomaga, če poznaš stepo, ker niti ne vidiš, kam korakneš. Gospoda je Božji angelj pripeljal lê-sem, ne razum, dasi je morebiti (kar ni čudno o gospodih) jako moder! — A povprašaj ga ali je bura ali mraz ostavil mu v telu dosti duha, ki je naposled prinesel ga v toplo izbo. Naši se uže štirikrat delj časa boré z buro. Tudi njim je morda iz početka zdelo se, da blizu dóma ne zablodijo; tem smelejše so se gnali naprej. Uže je pozno! Da mogó, vrnili bi se gotovo. Ker jih dosle ni domú, gotovo je zadela jih kaka sitnost!... Podoba kaže, moral bodem sam iti in odkopavati jih iz neusmiljenega snega, ali pa bomo iz njega vlekli zmrzle, kakor led. Zahvaljevali se mi bodo po vrnitvi očetje (sinovi), da sem sinove pogubil jim. Uže zdaj me, bojim se, proklinjajo njih matere!...“

„Ženske lenobe pasó po svojih bivališčih“ — odgovorila je poslednji opomni starka — „ali vam, ded, pristovalo bi bolje, ko bi v Božjo usmiljenost imeli kaj vere.“

(Dalje prih.)

Mnogovrstne novice.

* Hartum propadel. Hartum ima po slovenskih misijonarjih Knobleharju, Kocijančiču, Milharčiču in družih Slovencih, ki so se podali pred leti med zamorske divjake v oddaljene dele Afrike, pa tudi po mnogih darovih, ki so se med nami nabirali za afriškanski misijon, s Slovenci tesneje zvezo, in osoda onih krajev Slovence veliko bolj zanima, kakor marsikater

drugi narod. Zato smo se pa Slovenci tudi bolj kot za druge angleške vojskovodje za generala Gordona, branitelja Hartuma, posebno zanimali.

Ko so se pred dvema letoma Egipčani uprli zoper svojega kralja-namestnika, kediveja, in ta je prosil Angleže pomoči zoper vodjo upornikov Arabi paša, prihiteli so Angleži s precejšnjo vojsko in pa s svojimi najmogočnejšimi vojnimi brodovi pred Aleksandrijo in so to za trgovino med vzhodno Indijo in pa Evropo najvažnije mesto skoraj popolnem razdejali, so potem Arabijevo vojsko premagali, njega samega vjeli in poslali v prognanstvo.

Črnokoži domačini so se prepričali po tem hudem udarcu, da se v onih krajih, do katerih segajo Angleži s svojimi mogočnimi brodovi ne morejo ustavljati Angležem, zato pa so svoje vojskovanje prenesli v nižje na jugu ležeč Sudan, do katerega je evropskim vojskam mogoče le po velikanskih zaprekah in v malih četah pomikati se za sovražnikom, kjer so pa domačini vajeni podnebja in pa s podporo tamošnjih sorodnih prebivalcev v stanu, ako imajo pravo vodstvo braniti se pred vsako sovražno vojsko, vedno nadlegovaje jo in kakor hitro je prilika ugodna, jo z naskokom uničiti.

Kmalu po vjetji Arabi paše raznesel se je glas o krivem proroku Mahdi-ju, da zbira razpodene čete Arabijeve in da se mu v boji „zoper tujce nevernike“ pridružuje rod za rod po obširnih deželah na bregovih reke Nil v njenem gorenjem teku.

Angleži poslali so več vojnih oddelkov zoper „krivega preroka“, pa uničeni so bili vsi, ker le v malih četah imeli so se boriti zoper podnebje, zoper bolezn, zoper lakoto in zoper hrabrega lahko premičnega sovražnika. (Konec prih.)

Naši dopisi.

Z Dunaja 7. febr. (Iz državnega zbora.) Ves minuli teden pečal se je državni zbor s postavo o zboljšanju plače za katoliške duhovnike. Splošna razprava o tem predlogu bila je sicer živahna, toda nasprotja med zborniško desnico in levico niso bila tako ojstra, kakor bi se bilo moglo pričakovati po naravi predloga. — Levičarjem, kateri so sicer navajeni o katoliški duhovščini tako govoriti, da na njej ne pusté ne enega dobrega lasu, so se naenkrat spomnili velicega vpliva duhovščine pri volitvah in ne spominjaje se brezvspešnih prošenj in tožeb duhovščine za čas vladanja levičarske stranke, začeli so desnici očitati, da je celih 5 let potrebovala za pripravo predložene postave in še sedaj je zasluga levičarjev, da ta postava obravnava pred pristojbinsko novelo. Velikonemški učitelj Kraus je sicer uže malo kazal roge in omenjal samo nemške duhovščine, ali Sturm povedal je prav najskrivnejši namen svoje stranke pri sprejemanji te postave, namreč namen, nižjo duhovščino storiti neodvisnejšo od višjih duhovniških oblasti. Na to mu je pač odločno odgovoril župnik Weber z Moravskega rekoč, da se to pravi prigovarjati duhovščini, da prelomi svojo prisego, da zapusti svojo zastavo; da pa bi bilo kaj tacega mogoče pri katoliški duhovščini, navzoči v zbornici ali sploh, zoper to mora oporekati z največjo odločnostjo v lastnem imenu pa tudi v imenu katoliške duhovščine na vsi zemlji. — Predlagali so se marsikateri popravki pri postavi, tako je predlagal izdatno povikšanje kongruje za tako imenovane alpinske dežele, priporočal je Nabergoj povikšanje za tržaško okolico, Rusini povikšanje za zedinjeno pravoslavno duhovščino, Klaič za dalmatinsko duhovščino, pa sprejet je bil edin Klaičev, pa zeló malenkosten predlog.

Silo iznenadjena pa je bila zbornica, ko je minister Conrad v seji (petek) pred obravnavo člana II. izrekel, da bi vlada ne mogla postave predložiti v najvišjo potrditev, ako se predlog ne spremeni tako, da se bremena nove postave ne razdelé na tri leta počenši z letom 1886.

To je bila za večino zbora po vsem nepričakovana novica in to toliko bolj, ker je vlada komaj teden poprej predložila postavo za vrejenje galiških rek, po kateri bi se za ta dela moralo privoliti 15 milijonov v teku prihodnjih 15 let, in pa ker je bilo znano, da ima pristojbinska novela vendar podati toliko in več novih dohodkov, kolikor treba za vso kongruo.

Nevolja na ministra Conrada je bila izrekoma med Slovenci te dni velika, ravno tako tudi med udi Lichtensteinovega kluba, in prav zato, ker je bila ta vladina tirjatev zoper vse poprejšnje dogovore in da bi se naučnemu ministru dala tudi pri tej priliki zaslužena nezaupnica, glasovali so proti predlogu Klaičevem (vstrezajočemu zahtevi vladini) velik del slovenskih poslancev, nekaj se jih je odtegnilo glasovanju, le malo (4) jih je glasovalo za predlog zato, da mogoče ostanejo daljne obravnave. Predlog Klaičev bil je zavržen z 122 proti 136 glasovi, potem pa bil predlog Beerov, da postava veljá počenši s 1. januarijem 1886. leta, sprejet.

Z Dunaja 9. feb. (Glasovanje o kongruji), pri katerem je vlada ostala v manjšini za 14 glasov, daje nasprotnikom sedanje vlade in večine povod, skrivaj si delati nade, da se zborova večina razbije ravno pred sklepom sedanjega zasedanja. Na glas izrekati to nado, si ne upajo več prav, ker so se uže tolikokrat spekli prepričavši se, da se, kar je naravno, lahko pokaže v večini različnosti mnenja gledé tega ali unega manj pomembnega vprašanja; toda vkljub temu noben ud sedanje večine noben trenutek ne pozabi, kje ima svoje prijatelje in zaveznike, kje pa nasprotnike.

Skok, katerega je minister Conrad storil s kongruo v zadnjem trenutku tako, da bi se nova postava imela vpeljati še le v treh letih polagoma, bil je po prepričanju vse večine nepotreben in politično napačen, najbolj napačen pa je bil način, po katerem se je naznanil.

Potreben ni bil za to, ker se ima z novo pristojbinsko postavo vladi podati zadosti denarnih sredstev, da z njimi poravnava vse iz postave o kongruji izvira-joče večje stroške, tedaj je po vsem nerazumljivo, zakaj bi morala ta postava kasneje zadobiti veljavo oziroma se kasneje izpeljati, kakor pa una.

Ta skok ministra Conrada pa je bil tudi politično napačen, ker ga velik del poslancev smatra za pretvezo, s katero vlada kaže, kakor bi hotela vrejenje kongruje sploh zopet odložiti za negotov čas, napačen pa tudi za to, ker bi se vladina imenitna obljuba, dana v prestolnem govoru uže pred skoraj 6 leti, gledé izpolnitve odrinila za daljna tri leta. — Ali tako ravnanje zasluži ravno duhovščina, katera brezplačno opravlja toliko brezplačnega posla za vlado, za šolstvo in za izobraževanje ljudstva sploh, na to si lahko odgovori vsak posebno, ako primeri dohodke duhovnov s plačami učiteljev in najnižjih uradnikov in pa uradnijskih slug.

Najbolj nesrečen pa je bil način, po katerem je vlada oglasila ta svoj skok, prvič po ministru Conradu, za katerega uže tako ne mara nihče, drugič pa v zadnjem trenutku v zbornici, tako da se je večini zborovi komaj moglo sanjati o njem.

Prvi nasledki glasovanja pokazali so se v tem, da je načelnik središčnega kluba knez Alfred Lichtenstein odložil svoj mandat, in le najhujši pritisek kolovodij zborniške desnice in pa predsednika dr. Smolke ga je premogel, svoje naznanilo odpovedbe zopet preklicati. Dalje je odložil predsedništvo v klubu; ali se

književni odsek v zadnjem času jedno sejo (20. dec.), gospodarski pa tri (27. dec., 7. in 30. januarija).

Odbor vzame na znanje, da se je poklonila posebna društvena deputacija novoimenovanemu knezoškofu, da mu je izročila več društvenih knjig v lepši vezavi, da se je o društvu pohvalno izrazil, da se je vpisal vnovič v društvo kot ustanovnik, ter sklene, naj se mu kot ustanovniku izroče še vse ostale društvene knjige, kojih kot bivši letnik še ni prejel.

Odbor vzame na znanje, da je Matica svojemu pokrovitelju in ustanovniku, djakovskemu vladiki, prevzvišenemu biskupu Strossmajerju k njega sedemdesetletnici, kojo je obhajal 4. februarja t. l., brzojavnim potom čestitala.

Odbor vzame na znanje, da je odbornik dr. Sterbenc zadržan udeležiti se današnje seje.

Dosedanji provizorični tajnik se v zmislu društvenih pravil namesti definitivno.

Česko društvo Gabelsbergerskih stenografov v Pragi se zahvaljuje za poslano mu čestitko k praznovanju petindvajsetletnice.

Poverjenišтво prevzemo: Za ptujski okraj: Gosp. Luka Kunstek, d. gimnazijski profesor v Ptui; za breški okraj: g. Jakob Kaučič, c. k. vodja zemljiških knjig v Brežicah; za sežanski okraj: g. Bogdan Trnovec, c. k. okrajni sodnik v Sežani; za pazinski okraj: g. Josip Križman, c. k. gimn. katehet v Pazinu; za kastvanski okraj: g. Rajmund Jelušič, farni oskrbnik v Beršecu; za buzetski okraj: g. Anton Kalac, nadžupnik v Buzetu; za loški okraj: g. Gregor Lah, župan in posestnik v Ložu; za radovljiški okraj: g. Aleks Roblek, lekar in posestnik v Radovljici.

Za lansko leto je vplačalo letnino do sedaj 1073 matiçarjev, za letošnje leto 183. Društvu sta pristopila dva ustanovnika: gg. dr. Jakob Missia, knezoškof ljubljanski, in Zmagoslav Rohrman, milar in posestnik v Ljubljani.

Spolek arhitektů a inženyrů v Pragi sprejme matičino ponudbo gledé medsebojne zamene društvenih pojavov, ter obljubi Matici poslati v kratkem večjo zbirko starejših društvenih knjig.

Odbor vzame na znanje, da bo g. profesor dr. Kos Matici obljubljen delo, nanašajoče se na letošnjo tisučnico sv. Metodija, v celotnem spisu, v obsegu 10—12 tiskanih pol, poslal društvu tekom maja ali junija.

Odbor vzame z odobravanjem na znanje, da je postala Matica dedič 30 forintov po ranjem Andreju Magajni iz Divače, da je volilo sin njegov društvu že osebno izročil in da se mu je poslalo na to pismo potrdilo.

Matičin poverjenik za dunajsko mesto, g. J. Navratil, obljublja za letošnji „Letopis“ poslati pravočasno svoj spis: Zbirka narodnih vraž.

Vabilo administracije českega lista „Zlata Praha“ na naročbo premijne slike, ki se bo izdala povodom petdesetletnice, odkar se je vglasbila česka pesem „Kje dom je moj“ se vzame na znanje z dostavkom, naj se omenjenemu listu odpiše, da se Matica v take zadeve po pravilih ne more spuščati.

Odbor vzame na znanje, da je česko društvo „Umelečka beseda“ v Pragi, s kojim društvom stoji Matica v mejsebojni zameni društvenih letnih pojavov, poslalo kot društveno publikacijo 1884. leta Matici 3 slike. Določitev o tem, kaj naj se zgodi z njimi, preloži se na prihodnjo sejo.

Odbor sprejme nasvet književnega odseka, naj se ustreže prošnji redakcije „Slov. Sbornika“, da bi Matica poslala omenjenemu listu kaj podrobnih dat o društvenem stanju in delovanju, ter da se tajnik pooblasti, da ta sklep pri priliki izvrši.

Prof. dr. Sket se zahvali za Vrazovo zbirko v pre-

gled mu poslano ter obljubi pri priliki o njej društvu poročati.

Odbor vzame na znanje, da je g. Gašpar Križnik, v smislu sklepa zadnje odborove seje povprašan, koliko odškodnine bi zahteval za to, da prepusti poslani spis „Slovenska bibliografija“ Matici v brezpogojno last, odgovoril, da prepušča to previdnosti odborovi, in da bo Matici za vsako svoto hvaležen. Določitev svote se preloži na prihodnjo sejo.

Na novo oživljena puljska čitalnica prosi Matico, naj bi jej poslala za njeno borno knjižnico kaj knjig iz svoje zaloge. Z ozirom na to, da se je na jednake prošnje še vselej oziralo, in ker je čitalnica matičin ud, sklene odbor prošnjo vslišati, ter pooblasti tajnika, da primerne knjige odbere in jih čitalnici pošlje.

Odbor vzame na znanje, da je pooblaščenec odborov od c. kr. kmetijske družbe v varstvo prejel hranilnično knjižico za dr. Costin spomenik in da se je c. k. kmetijski družbi poslalo zahtevano pismo potrdilo.

V zadevi g. Soršaka, puškarja v Kropi, ki je bil do 1880. leta matičar in ki prosi za nekatere olajšave pri poravnanju letnine zadnjih let ter obeča vpisati svojega sina udom Matice, sklene odbor, da se mu pošljejo ostale knjige brezplačno, ako vpiše sina kot uda.

Gosp. Antonu Zupanu na Vranskem se vrne v pregled in pretres poslani rokopis „Slovenska stenografija.“ Isto se zgodi s spisom g. prof. dr. Glaserja „Eranski narodi in jeziki“.

Administracija „Lužice“, glasilo lužiških Sorbov, pošilja Matici svoj časopis.

Česka akad. společnost nauk pošilja parte po svojem rednem članu Frideriku vit. Steinu.

Upravni odbor društva „Narodni dom“ prosi Matico, naj bi mu dovolila začasno hraniti v svojih pisarniških prostorih nekaj skrajno potrebnega pohištva. Rešitev te uloge se odloži na prihodnjo sejo.

Odobrita se nasveta književnega odseka, tikajoča se nekterih želja, ki jih je izrazil o. Hrizogon Majer gledé prestave nemškega dela „Die Länder und Völker Oesterreich-Ungarns“ in gledé objave popolnega kataloga matičine knjižnice.

Odobré se po književnem odseku nasvetovane kupne cene društvenih knjig 1884. leta.

Sprejme se nasvet književnega odseka, da se v interesu pospeševanja tiskarskega dela odvezemó dosedanjemu korektorju poprave društvenih knjig.

Odbor vzame na znanje, da so se poverjeniki matičini naprosili, naj bi pobirali društvenino prihodnjega leta vselej takoj pri razpošiljanju knjig dotičnega leta, kot se godi to pri družbi sv. Mohora, ker bi bilo to v interesu odborov in v interesu vseh matiçarjev.

Odobré se prisojene nagrade pisateljem društvenih knjig 1884. l., z malimi spremembami v po književnem odseku nasvetovanih svotah.

(Zarad pozne ure se seja pretrga.)

Mnogovrstne novice.

* Hartum propadel. (Konec.) Po takih nezgodah, katere pa angleško vlado niso spravile iz hladnokrvnega cincanja, odločili so se svojega najboljšega generala in poznanca Afrike, visokočislana Gorda, odposlati v Sudan krivemu preroku nasproti in mu dati onih sredstev, katere je zahteval sam, veliko zlata. — Brez angleške vojske hotel je Gordon prikupiti si one tamošnje rodove, ki so se deloma uže pridružili Mahdiju, deloma se še niso odločili kaj storiti. — Z zlato m obložen potoval je po Nilu in pridobival si pristaše v,

prišedši v Hartum nastopil je kot rešenik, odpravil vse, kar je doslej težilo prebivalce, vzel v roke upravo, izpustil vjetnike in na kratko vse najel za svoje namene.

Bližnji rodovi domačinov in njih glavarji dohajali so v Hartum in Gordon prizadeval si je odcepiti jih od Mahdija. — Pa le začetkom imel je nekoliko vspeha, kasneje pa manj in manj, tako da je bilo Gordonu le s silo mogoče braniti Hartum in sebe proti Mahdijevim silam.

Angleži morali so misliti na to, da rešijo svojega Gordona in kakor je tudi prebivalstvo angleško postajalo nepotrpežljivo, pripravljali so se s koraki, danes enkrat, jutri enkrat — poslati vojno pomoč pičlo odmerjeno — in počasi pomikajočo se na poti po rudečem morji iz Suakima skozi puščavo proti Hartumu.

Zanesljiv in skušen general Wolseley vodil je vojsko, po velikih zaprekah prišla je do Korti, od tod poslal je general Stewarta z 1500 vojakov skozi puščavo proti Metame na Nilu. Prej še dobil je s Hartuma od Gordona kratko poročilo: V Hartumu vse prav, Gordon. Stewart imel pa je pri vodnjaku Abuklea uže z Mahdijevimi četami krvav boj, vendar je prodril do Nila in je tam po večdnevni hudih bitkah na strani pustivši vtrjeno Metame, katero so branili domačini, zasedel prostor ob Nilu in ga utrdil s pomočjo oddelka vojakov došlih s Hartuma. Pri teh bitkah bil je hudo ranjen general Stewart in Wilson prevzel je poveljstvo njegove vojske. Zveza Wolseleyeve vojske in Gordonovih čet, katere so se pripeljale na brodovih po Nilu bila je tedaj dosežena in Wilson podal se je na brodovih proti Hartumu, pa — o groza, na poti gredé napadali in streljali so sovražniki na njegove brode od obeh bregov reke, ko pa pride pred Hartum, najde ga v sovražnih rokah, Gordona nikjer, in hiteč vrniti se, ponesrečili so se mu celó brodovi razun enega in rešil se je na otok sred Nila pod vodopadom. Wolseley pa je moral namesto rešitve Gordona in Hartuma naznaniti vladi angleški, da je Hartum padel v sovražne roke, o Gordonu pa se ne vé ničesar. Uradno poročilo angleškega vojnega ministerstva naznanje o teh dogodbah sledeče:

„Naslednje je nadrobno poročilo poročnika Stuart Wortleya, ki je Wilsona v Hartum spremljal: V parobrodih podali smo se s C. Wilsonom dne 28. januarija proti Hartumu, pri tem smo morali pri Halfiyeh skozi hud ogenj iz štirih topov in pa skozi nepretrgano streljanje iz pušek. Tudi se je na parobrode hudo streljalo z otoka „Tutti“, z Omdurmana in Hartuma. Pri takem nasprotovanji niso mogli do bregov, tedaj so se obrnili in peljali po reki doli nazaj. Na vladini palači v Hartumu ni bilo nobene zastave in videti je bilo, da je poslopje razrušeno. Na parobrodih so nam samo enega moža ubili, pet pa ranili. Dne 31. januarija obtičal je parobrod poškodovan, na katerem je bil Wilson in vsi njegovi spremljevalci, približno štiri milje višje od stana sovražnikov pod vodopadom „Shabluka“ potem, ko se je drug parobrod uže dne 29. januarija potopil. Mi prišli smo v malih čolnicah tistega dne ob 2. uri popoldne v „Gubat“.

Poročnik Wortley dalje naznanja, da ni nikakoršnega dvoma o tem, da je Hartum padel dne 26. januarija; pa osoda Gordonova je negotova, ker so si govorice o tem nasprotne; vendar pa je splošna misel, da je bil umorjen, akoravno dokazi ne prevagujejo na nobeno stran. Nekateri trdijo, da je z nekaterimi Grki v cerkvi v Hartumu zaprt. Propad Hartuma odločil je, da so se rodovi Shukriyh-ov pridružili Mahdiju, tako, da sta nam zdaj enako sovražna desni in levi breg.

Med domačini je velik strah pred Angleži in z veliko bojaznijo pričakujejo prihoda generala Earleja.

Domačini pripovedujejo, da je Mahdiju v Omdurmanu zeló trda hodila za živež. Tudi trdijo domačini, da mu bode sila težko svoje „Emire“ pregovoriti, da nas napadejo. Posel Mahdijev prišel je k Wilsonu, ko je bil dne 29. januarija na parobrodu. Mahdi je naznanjal, da je Gordon sprejel njegovo vojaško oblačilo, in je zahteval, da se mu poda. Rekel je, da ne bo še enkrat pisal, pa, ako ne pristopimo k mohamedanski veri, nas bode uničil z zemlje.

Čuje se, da je Farag paša imel izdajske razprave z Mahdijem in da je vojski s slednjega mestna vrata odprl. Lord Wolseley dostavlja, da je prevožna četa pod Talbotom, kateri je dne 28. januarija „Gakdul“ zapustil, srečno dospela v Gubat. Sovražnik je dne 28. januarija iz težkih topov streljal iz Metame, ker je očitno čul o padu Hartuma, pa od tistega časa se ni zapazilo večjega delovanja. Vojne moči v Metami cenijo se na 2—3000 mož, med temi 250 konjnikov in okoli 4—600 s puškami oboroženih.

Vojaki so pri najboljšem zdravju in ranjenci se ozdravljajo v zadovoljnost.

Zdaj se je rod Kabalov izrekel voljnega nam služiti za prenašanje bremen v Gakdul.

Lord Wolseley izposlal je posle, da bi kaj gotovega pozvedeli o osodi Gordonovi.

Tudi v Gakdulu so vojakov najboljšega zdravja, tamošnji ranjenci pa se povoljno ozdravljajo.

Vlada jelordu Wolseley-u popolno prostost prepustila, vse vpeljati, kar se mu za nadaljevanje vojske potrebno zdi, in zagotovilo se mu je, da dobi daljne podpore, katere bi želel, bodi-si s pošiljatvijo vojakov v Suakim in Berber, ali pa na drug način, kakor bi on želel. Naravno je, da si bode vse prizadel, generala Gordona rešiti, ako bi bil še pri življenji. Vojni urad dne 6. februarija 1885.“

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

„Jaz verujem v Božjo usmiljenost“ — dejal je razboleščen starec — „ali Bog, dasi je milostiv, ni obljubil, da ne bode grehotnega človeka poskušal s trpkimi izkušnjami!... Jaz sem svoje žive dni pretrpel uže marsikako veliko nesrečo. Danes imam nekako ne navadno težko srce, — danes, še pred to nesrečno vijavico mi je celi dan prihajalo na um, kaj je v življenji zadelo me najhujšega. Spomnil sem se teh, ki sem davno razstal se z njimi, kakor bi se bil pripravljaj, da se poslovim zopet od drugih in da doživim svoj čas v popolni osirotelosti.

„Osirotelost vam ne grozí“ — povedal sem starcu, „ti, zbog katerih se nepokojite, vrnejo se gotovo, a izvedel sem, da imate sinove in svojih sinov sinove, in to to je gotovo“ — opomnil sem in pokazal devico — „vaša hčerka ali vnuka, ne?“

„Imam sinove in sinov sinove“ — odgovoril je — „a da se pogubé dečaki (mladenči), katere sem nesrečno uro poslal z doma, zginili bi z menoj vred s zemlje, kakor usahla drevesa... a to“ — pokazal je devico s pogledom — „to ni deklica, to je ptičica — nikomur ne bode na potjeho, ni na pomoč!“

„Odločil si, ded, da samo glupost govoriš denes“ — vskliknila je starka nevoljno — „zakaj govoriš, da je to ptičica, ne deklič! ptičica je to, ki je iz raja prile-